

Luật Tố cáo đã quy định h?i thông qua g?m 8 ch??ng 50 ?i?u, có nhi?u n?i dung m?i liên quan ??n quy?n c?a các bên trong t? cáo và gi?i quy?t t? cáo và là nh?ng quy?n m?i so v?i quy ??nh t?i Luật Khi?u n?i, t? cáo n?m 1998.

Vi?c quy ??nh b? sung, làm rõ m?t s? quy?n ?òi h?i ph?i hoàn thi?n nh?ng th? t?c pháp lý ?? b?o ??m các quy?n này c?a các bên. Nh?ng th? t?c ?ó c?n thi?t ph?i ???c th? hi?n chi ti?t trong các v?n b?n h??ng d?n thi hành.

Có ba nhóm ch? th? tr?c ti?p trong t? cáo và gi?i quy?t t? cáo là ng??i t? cáo, ng??i b? t? cáo và ng??i gi?i quy?t t? cáo. Quy?n và ngh?a v? c?a các ch? th? này đã ???c quy ??nh trong Luật Khi?u n?i, t? cáo n?m 1998. Tuy nhiên, các quy ??nh ?ó ch?a ???y ??.

Luật Tố cáo quy ??nh ???y ?? h?n v? quy?n c?a các ch? th? này.

i. QUYỀN CỦA NGƯỜI TỐ CÁO

Kho?n 1 ?i?u 9 Luật Tố cáo quy ??nh ng??i t? cáo có các quy?n:

+ G?i ??n ho?c tr?c ti?p t? cáo v?i c? quan, t? ch?c, cá nhân có th?m quy?n theo quy ??nh c?a pháp lu?t;

+ ???c gi? bí m?t h?, tên, ??a ch?, bút tích và các thông tin cá nhân khác c?a mình;

+ Yêu c?u c? quan, t? ch?c, cá nhân có th?m quy?n thông báo v? vi?c th? lý gi?i quy?t t? cáo, thông báo chuy?n v? vi?c t? cáo sang c? quan có th?m quy?n gi?i quy?t, thông báo k?t qu? gi?i quy?t t? cáo;

+ T? cáo ti?p khi có c?n c? cho r?ng vi?c gi?i quy?t t? cáo c?a c? quan, t? ch?c, cá nhân có th?m quy?n không ?úng pháp lu?t ho?c quá th?i h?n quy ??nh mà t? cáo không ???c gi?i quy?t;

+ Yêu c?u c? quan, t? ch?c, cá nhân có th?m quy?n b?o v? khi b? ?e d?a, tr? thù, trừ d?p;

+ ???c khen th??ng theo quy ??nh c?a pháp lu?t.

Nh? v?y, so v?i Luật Khi?u n?i, t? cáo hi?n hành, Luật Tố cáo đã quy ??nh b? sung ng??i t? cáo có thêm các quy?n nh?: quy ??nh gi? bí m?t h?, tên, ??a ch?, bút tích và thông tin cá nhân khá là quy?n ???ng nhiên c?a ng??i t? cáo và cá c? quan nhà n??c có trách nhi?m th?c hi?n các bi?n pháp b?o v?. Bên c?nh quy ??nh ng??i t? cáo ???c quy?n yêu c?u thông báo k?t qu? gi?i quy?t t? cáo thì ng??i t? cáo còn ???c yêu

c?u c? quan, t? ch?c, cá nhân có th?m quy?n thông báo v? vi?c th? lý gi?i quy?t t? cáo, thông báo chuy?n v? vi?c t? cáo sang c? quan có th?m quy?n gi?i quy?t; ???c t? cáo ti?p; ???c khen th??ng theo quy ??nh c?a pháp lu?t.

II. QUYỀN CỦA NGƯỜI BỊ TỐ CÁO

Kho?n 1 ?i?u 10 Lu?t T? cáo quy ??nh, ng??i b? t? cáo có các quy?n:

+ ???c thông báo v? n?i dung t? cáo;

+ ??a ra ch?ng c? ?? ch?ng minh n?i dung t? cáo là không ?úng s? th?t;

+ Nh?n thông báo k?t lu?n n?i dung t? cáo;

+ Yêu c?u c? quan, t? ch?c, cá nhân có th?m quy?n x? lý ng??i c? ý t? cáo sai s? th?t, ng??i c? ý gi?i quy?t t? cáo trái pháp lu?t;

+ ???c khôi ph?c quy?n, l?i ích h?p pháp b? xâm ph?m, ???c xin l?i, c?i chính công khai, ???c b?i th??ng thi?t h?i do vi?c t? cáo, gi?i quy?t t? cáo không ?úng gây ra.

So v?i Lu?t Khi?u n?i, t? cáo, Lu?t T? cáo b? sung quy ??nh ng??i b? t? cáo có quy?n ???c nh?n thông báo k?t qu? gi?i quy?t t? cáo; yêu c?u c? quan, t? ch?c, cá nhân có th?m quy?n x? lý ng??i c? ý gi?i quy?t t? cáo trái pháp lu?t; ???c xin l?i, c?i chính công khai do vi?c t? cáo, gi?i quy?t t? cáo không ?úng gây ra.

III. QUYỀN CỦA NGƯỜI GIẢI QUYẾT TỐ CÁO

Lu?t Khi?u n?i, t? cáo hi?n hành không có quy ??nh v? quy?n, ngh?a v? c?a ng??i gi?i quy?t t? cáo nói chung mà ch? có quy ??nh quy?n và ngh?a v? c?a ng??i gi?i quy?t t? cáo trong quá trình xác minh vi?c t? cáo. ?? có c? s? pháp lý cho ng??i gi?i quy?t t? cáo trong quá tình th?c hi?n nhi?m v?, công v?, ?i?u 11 Lu?t T? cáo ?ã quy ??nh v? quy?n và ngh?a v? v?a ng??i gi?i quy?t t? cáo. Theo ?ó, ng??i gi?i quy?t t? cáo có các quy?n sau:

+ Yêu c?u ng??i t? cáo cung c?p thông tin, tài li?u liên quan ??n n?i dung t? cáo;

+ Yêu c?u ng??i b? t? cáo gi?i trình b?ng v?n b?n v? hành vi b? t? cáo;

+ Yêu c?u c? quan, t? ch?c, cá nhân cung c?p thông tin, tài

li?u liên quan ??n n?i dung t? cáo;

+ Ti?n hành các bi?n pháp ki?m tra, xác minh, thu th?p ch?ng c? ?? gi?i quy?t t? cáo theo quy ??nh c?a pháp lu?t; áp d?ng các bi?n pháp theo th?m quy?n ?? ng?n ch?n, ch?m d?t hành vi vi ph?m pháp lu?t;

+ K?t lu?n v? n?i dung t? cáo;

+ Quy?t ??nh x? lý theo th?m quy?n ho?c ki?n ngh? c? quan, t? ch?c, cá nhân có th?m quy?n x? lý theo quy ??nh c?a pháp lu?t.

V?i nh?ng quy ??nh b? sung nh? ?ã nêu, ?? b?o ??m các quy?n c?a ng??i t? cáo, ng??i b? t? cáo, ng??i gi?i quy?t t? cáo ???c th?c hi?n, các quy ??nh liên quan th? t?c gi?i quy?t t? cáo. ?ây chính là th? t?c pháp lý b?o ??m quy?n c?a các bên trong t? cáo và gi?i quy?t t? cáo.

Th? t?c này ???c th? hi?n trong các ho?t ??ng ti?p nh?n, xác minh, k?t lu?n v? n?i dung t? cáo và vi?c x? lý t? cáo c?a ng??i gi?i quy?t t? cáo. Trình t?, th? t?c th?c hi?n các ho?t ??ng này ???c Lu?t T? cáo quy ??nh b?ng 5 b??c:

1. Ti?p nh?n, x? lý thông tin t? cáo;
2. Xác minh n?i dung t? cáo;
3. K?t lu?n n?i dung t? cáo;
4. X? lý t? cáo c?a ng??i gi?i quy?t t? cáo;
5. Công khai k?t lu?n n?i dung t? cáo, quy?t ??nh x? lý hành vi vi ph?m b? t? cáo[1].

H?n nay, vi?c gi?i quy?t t? cáo hành chính ?ang ???c th?c hi?n theo Lu?t Khi?u n?i, t? cáo, Ngh? ??nh 136/2006/N?-CP quy ??nh chi ti?t và h??ng d?n thi hành m?t s? ?i?u c?a Lu?t khi?u n?i, t? cáo, Thông t? s? Thông t? 01/2009/TT-TTCP quy ??nh quy trình gi?i quy?t t? cáo do Thanh tra Chính ph? ban hành. T?i Thông t? s? 01/2009/TT-TTCP, vi?c gi?i quy?t t? cáo ???c các c? quan hành chính nhà n??c ti?n hành v?i quy trình g?m 3 b??c là: (i) chu?n b? gi?i quy?t t? cáo; (ii) ti?n hành xác minh n?i dung t? cáo; (iii) k?t thúc gi?i quy?t t? cáo. V? c? b?n, quy trình gi?i quy?t t? cáo nh? các quy ??nh hi?n hành v?n có r?t nhi?u ?i?m t??ng th?ch, có th? ti?p t?c ???c k?t th?a tr? thành nh?ng th? t?c pháp lý ?? ti?n hành gi?i quy?t t? cáo theo yêu c?u c?a Lu?t T? cáo. Trong ?ó, ??c bi?t là nh?ng n?i dung liên quan ??n v?n ?? ti?p nh?n, xác minh, k?t lu?n n?i dung t? cáo và

x? lý t? cáo. Tuy nhiên, do có s? thay ??i qua vi?c b? sung các quy?n nh? ?ã nêu trên, có th? th?y th? t?c pháp lý gi?i quy?t t? cáo c?ng c?n có nh?ng s?a ??i, b? sung, trong ?ó c?n nh?n m?nh ??n vi?c b?o ??m th?c hi?n nh?ng quy?n m?i c?a các ch? th?, t?p trung vào m?t s? n?i dung sau:

Th? nh?t, v? hình th?c, v?i yêu c?u v? trình t?, th? t?c gi?i quy?t t? cáo nh? quy ??nh t?i ?i?u 18 Lu?t T? cáo, các v?n b?n h??ng d?n thi hành c?ng c?n phân ??nh các b??c gi?i quy?t t? cáo th?ng nh?t v? trình t?, th? t?c này.

Th? hai, c?n kh?ng ??nh r?ng, v?i t? cách là quy?n, các ch? th? ???c t? do ý chí trong vi?c l?a ch?n vi?c th?c hi?n quy?n c?a mình hay không. Vi?c các ch? th? t? ch?i th?c hi?n các quy?n c?a mình có th? ?nh h??ng tr?c ti?p ??n quy?n và l?i ích tr?c ti?p c?a các ch? th? (??i v?i ng??i t? cáo và ng??i b? t? cáo) và quy?n, l?i ích h?p pháp c?a c? quan, t? ch?c, cá nhân (??i v?i ng??i gi?i quy?t t? cáo). V?i ng??i t? cáo và ng??i b? t? cáo, h?u qu? pháp lý c?a vi?c t? ch?i th?c hi?n các quy?n có th? ?nh h??ng tr?c ti?p ??n l?i ích c?a h?. Do ?ó, ch? th? có th?m quy?n gi?i quy?t t? cáo có trách nhi?m thông báo cho ng??i t? cáo và ng??i b? t? cáo bi?t các quy?n c?a mình, coi ?ây là m?t ngh?a v? c?a ch? th? có th?m quy?n gi?i quy?t t? cáo nên. ??i v?i ng??i gi?i quy?t t? cáo trong tr??ng h?p không s? d?ng các quy?n c?a mình d?n ??n có sai sót trong quá trình gi?i quy?t thì c?n b? truy c?u trách nhi?m pháp lý t??ng ?ng.

Th? ba, m?c dù các bên trong gi?i quy?t t? cáo có r?t nhi?u quy?n nh?ng các quy?n ?ó không phát sinh trong t?t c? các giai ?o?n c?a quá trình gi?i quy?t. Vì v?y, c?n phân ??nh rõ các quy?n phát c?a các bên liên quan trong quá trình gi?i quy?t t? cáo. Vi?c phân ??nh rõ các quy?n phát sinh trong các giai ?o?n gi?i quy?t t? cáo s? h?n ch? ???c nh?ng tranh ch?p v? quy?n gi?a các bên liên quan, ??ng th?i, ?ó c?ng là c? s? ?? xác l?p ngh?a v? t??ng ?ng c?a các ch? th?.

Th? t?, vi?c b? sung m?t s? quy?n m?i c?a các bên trong Lu?t T? cáo ??t ra yêu c?u ph?i b?o ??m tính t??ng thích gi?a Lu?t T? cáo v?i các v?n b?n quy ph?m pháp lu?t khác. Ví d? nh?, ng??i b? t? cáo có quy?n ???c khôi ph?c quy?n, l?i ích h?p pháp b? xâm ph?m, ???c xin l?i, c?i chính công khai, ???c b?i th??ng thi?t h?i do vi?c t? cáo, gi?i quy?t t? cáo không ?úng gây ra. ?? b?o ??m ng??i b? t? cáo có th? th?c hi?n quy?n này thì th? t?c gi?i quy?t t? cáo ph?i vi?n d?n quy ??nh v? b?i th??ng nhà n??c ho?c quy ??nh ti?t h?n v?i nh?ng n?i dung có tính ???c thù trong gi?i quy?t t? cáo.

Th? n?m, hoàn thi?n các bi?u m?u, t?o thu?n l?i cho vi?c t? cáo, vi?c gi?i quy?t t? cáo c?ng nh? th?c hi?n ch?c n?ng qu?n lý nhà n??c v? t? cáo. Do t? cáo là quy?n c? b?n c?a công dân, vi?c gi?i quy?t t? cáo ???c th?c hi?n ? t?t c? các c?p, t? Trung ???ng ???n c? s? và liên quan ???n nhi?u t?ng l?p dân c? khác nhau, vì v?y, các th? t?c gi?i quy?t t? cáo c?n ???c h???ng d?n chi ti?t nh?ng ph?i rõ ràng, d? hi?u, d? áp d?ng tr?c ti?p. Cùng v?i vi?c hoàn thi?n các m?u bi?u hi?n hành, c?n b? sung m?t s? m?u bi?u khác nh? thông báo chuy?n v? vi?c t? cáo sang c? quan có th?m quy?n gi?i quy?t, thông báo k?t qu? gi?i quy?t t? cáo (?? g?i cho ng??i t? cáo), thông báo v? n?i dung t? cáo (?? g?i cho ng??i b? t? cáo) ...

ThS. Nguy?n Tu?n Khanh

Phó Vi ?n tr???ng Vi ?n Khoa h?c Thanh tra